

Зміцнення спроможності галузевих асоціацій до аналізу політики дерегуляції і розвитку саморегулювання у сфері безпечності і якості аграрної продукції

*Грантова угода No.ARDS-G1-09,
Термін дії 21.11.2017 – 21.05.2018*

Стан справ

Політика: дерегуляція vs саморегулювання

Держава: відход з рівня підприємства vs відход з рівня галузі

Інструментарій: Конституція, Цивільний кодекс, Господарський кодекс, міжнародний досвід, Угода про асоціацію (стаття 6)

Конституційні засади

Стаття 6: поділ на законодавчу, виконавчу, судову

Стаття 7: гарантується місцеве самоврядування (Розділ XI) –

право громади самостійно вирішувати питання в межах Конституції і законів

Стаття 5: ніхто не може узурпувати державну владу

Стаття 19: ніхто не змушений робити те, що не передбачено законом

Стаття 5 ГК: оптимальне поєднання ринкового саморегулювання економічних відносин суб'єктів господарювання та державного регулювання макроекономічних процесів

Зміст галузевого саморегулювання

- 1) **формування галузевих нормативних документів** на основі консенсусу, досягнутого у колі профільних суб'єктів господарювання, їх професіональних об'єднань та фахівців

- 2) **визначення процедур незалежного контролю** за дотриманням положень таких нормативних документів

- 3) **визнання** суб'єктами господарювання нормативних документів і **наданні згоди** на здійснення незалежного контролю за дотриманням положень нормативних документів, у тому числі на **поширення інформації** про стан дотримання положень нормативних документів та **застосування санкцій**

Мета галузевого саморегулювання

захист прав споживача на безпечну та якісну продукцію

- **диференціація виробників за принципом відповідальності**, спрямована на очищення ринку від недобросовісних виробників та постачальників,
- створення передумов для гарантування якості сировини та проміжних продуктів в **ланцюгах доданої вартості**,
- забезпечення **відстежуваності продукції**,
- зниження ризиків при **надходженні інвестицій**

Структура норм

Галузеві: пов'язані з параметрами продукції і технологіями її виробництва зберігання пестицидів, утримання худоби, обробка ґрунтів тощо

Горизонтальні: спільні для низки галузей

- системи управління якістю
- екологічні стандарти
- соціальні стандарти
- економічні стандарти
- правові рамки
- тощо

Міжнародний досвід

Організації стандартизації:

не уніфіковані
технічні комітети стандартизації
сертифікація

Галузеві асоціації:

взаємодія з урядом (регуляторна база)
контроль за дотриманням регуляторних норм
освітня діяльність

Регуляторна база vs Недержавні регуляторні акти

Правове підґрунтя

Структура:

Про громадські об'єднання

Про організації роботодавців їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності, стаття 5

Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності, саття 19, 20

Про торгово-промислові палати в Україні, стаття 11

(Про соціальний діалог, Про колетивні длоговори і угоди)

Галузеві закони:

Про оптові ринки сільгосппродукції

Про сільськогосподарську дорадчу діяльність

Про землеустрій

Саморегулівний документ

стандарт, настанова, вимоги, технічні умови, належна практика тощо

Структура:

- атрибути
- сфера застосування
- визначення термінів
- опис об'єкту (продукт, процес, фактор виробництва тощо)
- ключові параметри
- вимоги до об'єкту регулювання
- процедури вимірювання
- процедури контролю
- маркування
- посилання на нормативну базу

Гармонізація

Чинна законодавчо-нормативна база:

закони

постанови КМУ

накази ЦОБВ (Мінекономрозвитку, Мінагропрод, Мінздрав, Мінприроди, Держспоживслужб)

Директиви ЄС:

національні стратегії

в оригіналі

Документи міжнародних організацій стандартизації:

- ISO (International Organization for Standardization),
- EN (European Committee for Standardization),
- Codex Alimentarius (FAO, World Health Organization of the United Nations),
- UNECE (United Nations Economic Commission for Europe),
- GlobalGAP (Good Agricultural Practice),
- ICAR (International Committee for Animal Recording),
- GMP+ (Good Manufacturing Practices),
- IPPC (International Plant Protection Convention),
- OECD (Organization for Economic Co-operation and Development);

Контроль

Державний рівень:

законодавчо-нормативна база vs судова влада
цивільна сфера vs господарська сфера

(«Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин)

Рівень підприємства:

технологічні, управлінські регламенти vs процедури внутрішнього контролю

Рівень галузевого саморегулювання:

саморегулятивні стандарти vs процедури незалежного контролю

вступна перевірка (сертифікація)

планові перевірки (підтвердження сертифікації)

позапланові перевірки (ad hoc) - скарги, графік галузевої асоціації

Санкції:

розкриття інформації

штраф

виключення (з правом відновлення або без)

Вимоги до саморегулівних організацій

(статут, внутрішні процедури і правила)

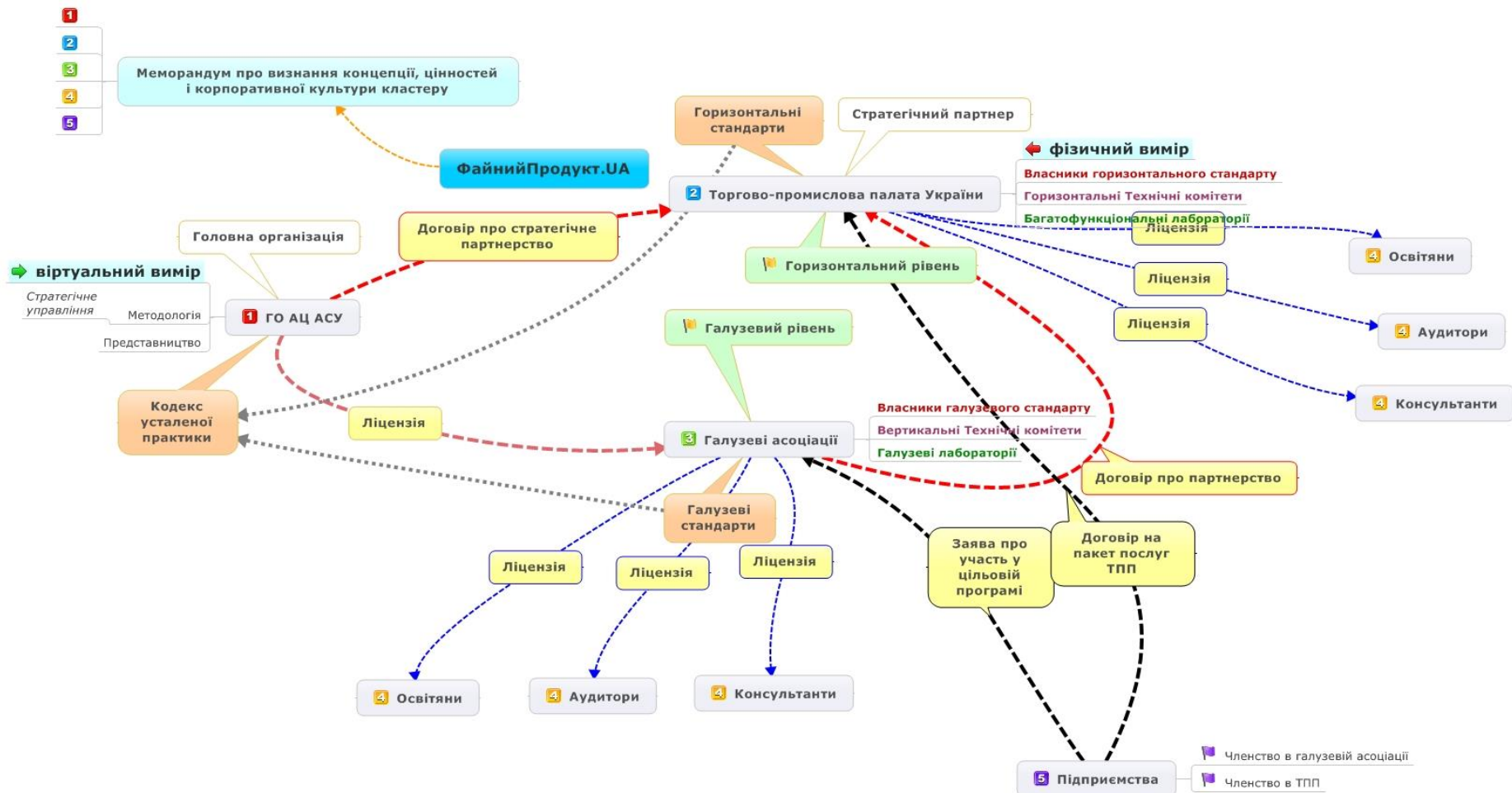
Регламент ЄС №882/2004 : щодо офіційного контролю, який ведеться з метою перевірки відповідності кормовому та харчовому законодавству, а також правилам, що стосуються здоров'я та благополуччя тварин

Регламент ЄС №854/2004 : який встановлює спеціальні правила для організацій, які здійснюють офіційний контроль за продуктами тваринного походження, призначеними для споживання людиною,

Стандарт ISO/IEC 17020:2012 : "Оцінювання відповідності. Вимоги щодо діяльності різних типів органів, що здійснюють інспектування" (неофіційний переклад ЗД-08.11.22 розроблений і впроваджений Національним агентством з акредитації України).

Інфраструктура

Робоче засідання

18 квітня 2018 року, Торгово-промислова палата України

ІТ-підтримка

Кодекс усталених практик:

- галузеві стандарти (галузеві асоціації)
- горизонтальні стандарти (Торгово-промислова палата)
- реєстри підприємств (галузеві асоціації, ТПП)

Робочий інструмент : Трелло

Фінанси & Економіка

Актив (макрорівень):

самоврядні процедури (галузеві, горизонтальні)
процедури контролю
методичні напрацювання (освіта, контроль, консультування)
об'єкти права інтелектуальної власності, нематеріальні активи
авторські колективи, ліцензії (ліцензійні договори)
облік активів (галузеві асоціації, ТПП)

Обігові кошти:

цільові програми стандартизації (внутршня цінова політика)
послуги – освіта, контрольні, консультаційні
роялті авторським колективам

Джерела:

кошгти підприємств (зернові, від лану до столу)
кредити & інвестиції (модернізація активів)
донорська допомога (суспільне значення)

Що далі?

3 етап:

програми стандартизації галузевих асоціацій (семінари для членів)
поширення концепції (Мінагрополітики, Держспоживслужба, Департаменти АПК)
Меморандум про визнання концепції

Завдання 3 етапу

згідно плану

Співробітництво з владою

Мінагрополітики (хто???, Якименко)
Держспоживслужба (хто???, Підберезняк)
Мінекономрозвитку (хто???, Нестиренко)
Мінздрав (хто???, Нестиренко)
Мінприроди (хто???, Нестиренко)
Мінсоцполітики (хто???, Нестиренко)

Кластер:

фандрайзинг (ЕБРР – Нестиренко, Фонд підтримки фермерства, НУФ - Якименко)
???

Робоча група АЦ АСУ з адаптації міжнародного досвіду в аграрній сфері

Завдання

Забезпечення інформаційно-методичного підґрунтя
щодо міжнародного досвіду для всіх груп

Діалог з представництвами міжнародних організацій
інформація про заходи
листування
фандрайзинг

Координатор

Сергій Щербина

Робоче засідання

18 квітня 2018 року, Торгово-промислова палата України